

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

Handelingen

Annales

INTEGRAAL VERSLAG
VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

VAN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
DE LA RÉUNION PUBLIQUE DE LA

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

DU

14-03-2000

14-03-2000

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CVP	:	Christelijke Volkspartij
FN	:	Front National
PRL FDF MCC	:	Parti Réformateur libéral - Front démocratique francophone - Mouvement des Citoyens pour le Changement
PS	:	Parti socialiste
PSC	:	Parti social chrétien
SP	:	Socialistische Partij
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :

DOC 50 0000/000 : Parlementair Document van de 50e zittingsperiode +
het nummer en het volgnummer
QRVA : Schriftelijke Vragen en Antwoorden
HA : Handelingen (Integraal Verslag)
BV : Beknopt Verslag
PLEN : Plenumvergadering
COM : Commissievergadering

Abréviations dans la numérotation des publications :

DOC 50 0000/000 : Document parlementaire de la 50e
législature, suivi du n° et du n° consécutif
QRVA : Questions et Réponses écrites
HA : Annales (Compte Rendu Intégral)
CRA : Compte Rendu Analytique
PLEN : Séance plénière
COM : Réunion de commission

Officiële publicaties uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Bestellingen :
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.deKamer.be
e-mail : alg.zaken@deKamer.be

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants
Commandes :
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél. : 02/549 81 60
Fax : 02/549 82 74
www.laChambre.be
e-mail : aff.generales@laChambre.be

Inhoud

Dinsdag 14 maart 2000

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING COM 142

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de door de stafchef van het Belgische leger publiek gemaakte bekommernissen over de financiering en de personeelsproblematiek van de krijgsmacht" (nr. 804)

5

sprekers : **Pieter De Crem, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de reserve" (nr. 852)

8

sprekers : **Pieter De Crem, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Bruno Van Grootenbrulle aan de minister van Landsverdediging over "de luchthaven van Chièvres" (nr. 968)

10

sprekers : **Bruno Van Grootenbrulle, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de militaire inlichtingen" (nr. 1136)

11

sprekers : **Josée Lejeune, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de opvolging van de aankoop van Pandur-voertuigen" (nr. 1137)

12

sprekers : **Josée Lejeune, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Samengevoegde mondelinge vragen van de heren Pieter De Crem en Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de Belgische deelname aan het JSF-programma" (nrs. 1141 en 1179)

13

sprekers : **Pieter De Crem, Luc Sevenhans, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de inschakeling van het leger tijdens Euro 2000" (nr. 1142)

16

sprekers : **Pieter De Crem, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Landsverdediging over "een bezoek aan de ontmantelingsinstallatie van toxische munitie in Poelkapelle" (nr. 1213)

17

sprekers : **Koen Bultinck, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Sommaire

Mardi 14 mars 2000

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE - COM 142

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "les inquiétudes rendues publiques par le Chef d'Etat major au sujet du financement et des problèmes de personnel de l'armée" (n° 804)

5

orateurs : **Pieter De Crem, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "la réserve" (n° 852)

8

orateurs : **Pieter De Crem, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Bruno Van Grootenbrulle au ministre de la Défense sur "l'aéroport de Chièvres" (n° 968)

10

orateurs : **Bruno Van Grootenbrulle, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "la communauté du renseignement militaire" (n° 1136)

11

orateurs : **Josée Lejeune, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "le suivi de l'achat des véhicules de type Pandur" (n° 1137)

12

orateurs : **Josée Lejeune, André Flahaut**, ministre de la Défense

Questions orales jointes de MM. Pieter De Crem et Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "la participation belge au programme JSF" (nos 1141 et 1179)

13

orateurs : **Pieter De Crem, Luc Sevenhans, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "le concours de l'armée à l'occasion de l'Euro 2000" (n° 1142)

16

orateurs : **Pieter De Crem, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Koen Bultinck au ministre de la Défense sur "la visite rendue par quelques parlementaires aux installations de démantèlement des munitions toxiques de Poelkapelle" (n° 1213)

17

orateurs : **Koen Bultinck, André Flahaut**, ministre de la Défense

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Landsverdediging over "de gezondheids-situatie van militairen met buitenlandse opdracht" (nr. 1203)

18

sprekers : **Joos Wauters, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "zijn kritiek op de programmatie van de RTBF" (nr. 1292)

20

sprekers : **Luc Sevenhans, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de eerste minister en aan de minister van Landsverdediging over "een VN-rapport dat zeer bezwarend is voor de vice-eerste minister Paul Kagame van Rwanda" (nr. 1293)

(Het antwoord werd verstrekt door de minister van Landsverdediging)

20

sprekers : **Luc Sevenhans, André Flahaut**, minister van Landsverdediging

Question orale de M. Joos Wauters au ministre de la Défense sur "l'état de santé des militaires en mission à l'étranger" (n° 1203)

18

orateurs : **Joos Wauters, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "ses critiques au sujet de la programmation de la RTBF" (n° 1292)

20

orateurs : **Luc Sevenhans, André Flahaut**, ministre de la Défense

Question orale de M. Luc Sevenhans au premier ministre et au ministre de la Défense sur "un rapport de l'ONU accablant pour M. Paul Kagame, vice-premier ministre du Rwanda" (n° 1293)

(La réponse a été donnée par le ministre de la Défense)

20

orateurs : **Luc Sevenhans, André Flahaut**, ministre de la Défense

COMMISSION DE LA DÉFENSE NATIONALE

RÉUNION PUBLIQUE DU
MARDI 14 MARS 2000

De vergadering wordt geopend om 10.20 uur door de heer **Jean-Pol Henry**, voorzitter.

La réunion est ouverte à 10.20 heures par M. **Jean-Pol Henry**, président.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de door de stafchef van het Belgische leger publiek gemaakte bekommernissen over de financiering en de personeelsproblematiek van de krijgsmacht" (nr. 804)

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "les inquiétudes rendues publiques par le Chef d'Etat major au sujet du financement et des problèmes de personnel de l'armée" (n° 804)

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, het is reeds enige tijd geleden dat de stafchef van het Belgisch leger, vice-admiraal Herteleer, de regering om een duidelijk standpunt heeft gevraagd in verband met de toekomstige financiering van de krijgsmacht. Dat was midden januari zijn laattijdig nieuwjaarsgeschenk voor deze regering. Vanuit de optiek en de terreinkennis van de vice-admiraal leek een personeelsafvloeiing onafwendbaar als het leger de opdrachten in dienst van de natie en de internationale opdrachten verder wou blijven uitvoeren. De stafchef haalt een aantal problemen aan die wij ook in de discussies tijdens de vorige legislatuur en in de afgelopen zes maanden hebben aangehaald. Het eerste probleem schuilt in de uitvoering van het plan op middellange termijn. Dit stelt ons voor onoverkomelijke problemen.

Mijnheer de minister, in een vorig antwoord hebt u gezegd dat dit te maken heeft met het feit dat de regering tijdens de eerste zes maanden eigenlijk slechts op halve kracht werkte en dat ze dus niet kon overgaan tot het volledig toewijzen van de middelen voor het PMT.

COMMISSIE VOOR DE LANDSVERDEDIGING

OPENBARE VERGADERING VAN
DINSDAG 14 MAART 2000

Mijnheer de minister, deelt u het standpunt van de stafchef in verband met het acute spanningsveld dat tussen het personeel en de investeringen is ontstaan ? Dat spanningsveld dateert niet van gisteren, het ontstond tijdens het grote hervormingsdebat van het begin van de jaren '90. Vindt u dat met het standpunt van de stafchef rekening moet worden gehouden ? Via teletekst en een aantal mededelingen kregen we immers een cryptische reactie : "Wat ook de mededelingen, inzichten en opvattingen van de stafchef van het leger mogen zijn, het is de politiek die beslist - c'est la politique qui en décide". Dit staat natuurlijk enigszins haaks op de snelle en efficiënte werking die het kabinet wil aanhouden door samen te werken met mensen uit de administratie en het leger. Welke investeringen werden met de middelen van de PMT-schijf van 1999 uitgevoerd ? Welke werden niet uitgevoerd ? Om welke bedragen ging het hierbij ? Men kan zich in dit verband niet verbergen achter het feit dat de nieuwe regering in het midden van 1999 tot stand is gekomen. Een van de hamvragen van de stafchef is wat er zal gebeuren met de niet gebruikte kredieten voor het PMT. Zullen ze naar het jaar 2000 worden overgeboekt ? Zullen deze investeringen dus alsnog worden gedaan ? Tot nader order hebben we niet zoveel meer vernomen over de krachtlijnen van de nota die de minister voorbereidt.

Mijn volgende vraag is intussen komen te vervallen. De fameuze vergadering van 22 januari is niet doorgegaan in de gebouwen van de generale staf maar wel in de Résidence Palace. Behoudens een communiqué dat stelde dat men het eigenlijk over niets eens was, hebben we hier weinig over gehoord.

De stafchef van het leger zegt heel duidelijk dat bijkomende investeringen hoe dan ook noodzakelijk zijn, zowel voor de veiligheid van het personeel als voor het uitvoeren van onze internationale opdrachten, tenzij we ervoor zouden opteren die niet meer te vervullen. Hij stelt dat hieruit een aantal specifieke aankopen voortvloeien waaraan we ons niet zullen kunnen onttrekken. Ik geef u nog even deze aankopen : jachtvliegtuigen, mijnenv-

Pieter De Crem

gers en tanks. Deze aankopen zijn hoe dan ook vervat in het plan op middellange en lange termijn. De opdrachten hiervoor moeten worden gegeven.

De problematiek van de JSF zullen we straks in deze zitting nog wel even kunnen behandelen. Het enige wat eigenlijk uit de ontmoeting van 22 januari is voortgekomen is dat de staven gefusioneerd zullen worden.

Maar dat is eigenlijk niets nieuws. Er is met veel poeha aangekondigd dat de staven van de Landmacht, de Marine, de Luchtmacht en de Medische Dienst zullen fusioneren. Ik wil er toch even op wijzen dat wij tijdens het nationale debat, dat in de vorige legislatuur werd gevoerd, ook reeds hebben gepleit voor een daadwerkelijk "intermachtenbeleid" dat betrekking heeft op gemeenschappelijke opdrachten en diensten. Verder werd bepaald dat een op precieze interne en externe analyses berustende hervorming van de Generale Staf moest worden uitgevoerd. Het idee van de geïntegreerde Generale Staf is dan ook niets nieuws.

Het Belgische engagement in een Europese defensie was een van de resultaten van de vergadering in de Résidence Palace. Tijdens de vorige legislatuur werd in het nationaal debat met de toenmalige partners overeengekomen, ik citeer : "De kwestie van de opdrachten en middelen van de krijgsmacht vloeit rechtstreeks voort uit het defensie- en veiligheidsbeleid van ons land. Dat beleid past in een gezamenlijk Europees en transatlantisch kader. De opzet van een Europese veiligheids- en defensie-identiteit is steeds een van de prioriteiten geweest van de Belgische regering. Een bruikbaar Europees defensie-instrument zal kunnen bijdragen tot een Europees veiligheids- en defensiebeleid en zou op termijn moeten leiden tot een Europees leger. De realisatie hiervan is echter niet imminent aanwezig."

Het statuut van de militairen is ook nog het voorwerp van een vraag. Andere elementen die ter sprake komen zijn het aantrekkelijker maken van de functie, het verjongen van het leger, de terugkeer van een deel van de Belgische militairen uit Duitsland en de sociale enveloppe buiten het budget. Mijnheer de minister, what's new ? Dit zijn maatregelen die wij reeds jaren lang bepleiten.

Ik keer nog even terug naar het nationaal debat. In de tekst lees ik het volgende, ik citeer : "In de categorie van de vrijwilligers is het van wezenlijk belang dat het personeel jong is. Gelet op de geringe opleidingskosten voor deze personeelscategorie moet de vergrijzing van de personeelsformatie worden opgelost door een prioritaire en geoptimaliseerde rekrutering van personeel voor korte termijn. Het statuut van de "vrijwilliger korte termijn" moet aantrekkelijker worden gemaakt. Middelen daartoe zijn opleiding en vorming, informatiecampagnes, herwaardering van de wedden. In de categorie van de onderofficieren moet het overtal worden weggewerkt via een verlening van de afvloeiingsmaatregelen."

Mijnheer de minister, wat is uw houding ten opzichte van de spanningsvelden die door de stafchef werden aangehaald ? Wordt het PMT ten uitvoer gebracht ? Zullen we verder investeren ? Wat is er nieuw in vergelijking met de resultaten van het nationaal debat ?

Le président : Monsieur De Crem, vous savez que je ne suis pas trop regardant sur le temps de parole, mais je pense que des questions comme celle-ci devraient faire l'objet d'une interpellation plutôt que d'une question. Vous devriez insister auprès de votre chef de groupe pour qu'il en soit ainsi.

Het is meer een interpellatie dan een vraag. Ik heb daar niets op tegen, maar stel wel voor dat de fractieleiders er bij de Conferentie van voorzitters op aandringen om over belangrijke onderwerpen een interpellatie te kunnen houden in de plaats van een vraag te stellen.

Je ne dis pas cela simplement pour vous. Mais il y a des sujets qui méritent une interpellation, tant au niveau du temps de parole que du développement.

Dit is een opmerking voor alle leden. In de Conferentie van voorzitters wordt bepaald of er een vraag wordt gesteld of een interpellatie gehouden, maar na u te hebben gehoord lijkt dit mij meer een interpellatie dan een vraag.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, monsieur De Crem, je vais m'efforcer d'être bref dans ma réponse. Des précisions pourront être trouvées dans le texte que je remettrai à M. De Crem qui me demande de citer les éléments qui ont été abandonnés. Afin d'abrèger ma réponse orale, je lui fournirai donc une liste détaillée. M. De Crem fait son métier, je fais le mien. Ce n'est pas parce que je ne fais pas de déclarations devant les caméras ou que je n'organise pas de conférences de presse que je reste distrait du travail qui m'est confié. Je tiens à vous rassurer immédiatement : le travail intéressant qui a été fait au sein de la majorité le 22 janvier dernier est en train d'être poursuivi d'une façon dynamique et efficace, tant au sein de mon département, en collaboration avec l'état-major, qu'au sein des cabinets du premier ministre et du ministre du Budget.

Je puis vous répondre que pour moi, le plus important est d'essayer de concrétiser les bonnes choses qui, dans le passé, ont été répétées un peu comme des incantations. Si l'état-major me dit que c'est une bonne chose, je m'intéresse à la raison pour laquelle cela n'a pas été fait. Ma volonté politique, et celle de l'ensemble de la majorité, est de réaliser ce que tout le monde considère comme une chose bonne et nécessaire.

Finies les incantations, on va passer à l'action. Voilà une première déclaration que je voulais faire.

André Flahaut

Il y a également d'autres choses sur lesquelles des consensus se sont dégagés le 22 janvier dernier. Nous avançons dans la préparation sérieuse de ces points, aussi bien en matière de personnel que d'infrastructures et que d'investissements pour le futur, tout en tenant compte du nouveau cadre dans lequel nous devons évoluer, c'est-à-dire le cadre européen.

Ik heb het standpunt van de stafchef genoteerd en beschouw dit als een van de elementen van het dossier. De problematiek is echter iets complexer dan het loutere spanningsveld tussen personeel en investeringen. Ik zal inderdaad, zoals meestal het geval is, onder meer met dit standpunt rekening houden.

En réponse au deuxième point de votre demande, je dispose de la liste complète.

Zoals u weet, bestaat de mogelijkheid om bij koninklijk besluit kredieten in vastlegging of onderordonnanciering over te dragen naar een volgend begrotingsjaar. Deze techniek wordt in de praktijk uiterst zelden toegepast. De programma's die in de schijf 1999 niet worden vastgesteld, zijn opgenomen in het nieuwe PMT zoals opgesteld door de generale staf. De regeringsbeslissing terzake moet worden afgewacht om zekerheid te hebben over deze programma's. Overeenkomstig deze beslissing zullen de nodige vastleggingsmiddelen in de plaats worden gesteld.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het antwoord van de minister heeft mij eigenlijk ontgoocheld. Ik denk dat vele anderen mij hierin kunnen bijtreden.

Mijnheer de minister, u zegt dat u nota neemt van de opmerkingen van de stafchef. Ik vind dat een onderwaardering van zijn standpunt. De stafchef heeft dit niet zomaar op een blauwe maandag verkondigd, maar na veel overleg. Ik veronderstel dat het het stolsel is van de problematiek rond demotivatatie, inzet en spanningsvelden op het internationale vlak. De stafchef staat immers ook op internationaal vlak onder druk. U voegt dit alles bij het dossier.

M. **André Flahaut**, ministre : Il a aussi dit qu'il était conseiller des politiques et que c'étaient ces derniers qui prenaient les décisions. J'ai entendu cela.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : U hebt hen vrij hevig afgeblokt door te stellen dat het wel een interessante oefening is, die evenwel politiek en décidé is.

M. **André Flahaut**, ministre : En tant que représentant élu du peuple, allez-vous contester la prise de position très claire du ministre de la Défense disant que, dans un pays démocratique, c'est le pouvoir politique qui décide ? Même au Chili, cela a changé.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Het parlamentslid heeft twee belangrijke taken : wetten maken en de regering controleren.

M. **André Flahaut**, ministre : D'accord.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Ik controleer niet...

M. **André Flahaut**, ministre : Comment cela, vous ne contrôlez pas ?

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Ik controleer niet wat de stafchef doet, ik controleer maar wat de regering doet in haar uitvoerende taak.

M. **André Flahaut**, ministre : Je vous ai dit que je vous apporterais ma note de politique générale. Celle-ci a été rédigée avec l'accord de l'ensemble des partis de la majorité. Il y a une opposition et il y a une majorité.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Er is een meerderheid, maar bepaalde partijen binnen de meerderheid voeren oppositie, want de antwoorden die u mij geeft op de andere vragen tonen heel duidelijk dat er een complete onenigheid is binnen de coalitie omtrent de verdere realisatie van het PMT. Het ware het gemakkelijkst te zeggen dat u vermits vorig jaar het PMT niet volledig kon worden gerealiseerd, waardoor overboekingskredieten ontstonden, dat u de rest van het PMT volledig zou herorganiseren. U bent het niet eens met het voorstel van de stafchef over de realisatie van het volledige PMT omdat er binnen de coalitie geen akkoord is omtrent de verdere invulling ervan. Ik stel vast dat er nog altijd geen regeringsbeslissing is genomen daarover, wat volgens mij een daad van onverantwoord gedrag is van een regering die verantwoordelijk is voor de voogdij van het Belgisch leger. Ik vraag mij af wanneer wij het vervolg zullen krijgen van die vergadering van 22 januari.

M. **André Flahaut**, ministre : Quand le moment sera venu.

Le **président** : Ce sujet est politiquement important et d'autres parlementaires souhaiteraient s'exprimer. Ceci est plus une interpellation qu'une question orale. Vous posez même la question de la confiance vis-à-vis de l'action du gouvernement et c'est votre droit le plus strict. Vous auriez dû déposer une demande d'interpellation car ce sujet mérite le développement que vous faites. Vous avez même un dialogue avec le ministre. Mais ce n'est pas le but d'une question. Op die manier worden alleen vragen ingediend, die uitlopen tot de duur van een interpellatie. Dat is niet de bedoeling van de vragen. Mijnheer De Crem, ik maak u geen verwijten terzake.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast, niet alleen in deze, maar ook in andere commissies, dat interpellaties door de oppositie ingediend door de meerderheid, vertegenwoordigd in het bureau van de Kamer, systematisch tot vragen worden omgezet.

De **voorzitter** : Dat is niet waar.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Toch wel. Het is de omgekeerde wereld. Wij krijgen hier het verwijt dat wij vragen stellen over zaken die regeringsmaatregelen zijn.

De **voorzitter** : Ik ben lid van het bureau. Ik kan ervan getuigen dat het afhangt van de druk van de fractievoorzitter. Als hij aandringt tot een interpellatie, blijft het een interpellatie. Je ne vous fais pas de reproche personnel. Je dis cela pour les collaborateurs. Je préférerais qu'il y ait quatre ou cinq interpellations car je dois remettre des statistiques au président de la Chambre et celui-ci me fera remarquer qu'il n'y a que des questions.

M. **Jean-Paul Moerman** : Monsieur le président, monsieur le ministre, si on entre dans ce débat, je dois reconnaître que M. De Crem a raison. Il n'y a pas longtemps que je suis dans le nouveau régime, mais j'ai effectivement souvent constaté que des interpellations étaient transformées en questions. Sur ce plan-là, je pense donc que sa question est pertinente.

Je voulais en fait intervenir sur un point précis. M. De Crem semble oublier qui a proposé le plan de réforme de l'armée et qui n'a pas pris les mesures d'accompagnement indispensables à l'époque. Aujourd'hui, M. De Crem joue le jeu de celui qui découvre les choses. Il oublie un peu comment le plan Delcroix a été lancé à une certaine époque. Retournons en arrière et voyons comment les choses se sont passées.

De **voorzitter** : U kunt een volgende keer op dit onderwerp terugkomen. Bovendien kunt u bij uw fractievoorzitter aandringen om deze vraag in een interpellatie om te zetten.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de reserve" (nr. 852)

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "la réserve" (n° 852)

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u kijkt waarschijnlijk weinig naar de Vlaamse televisie, maar gisterenavond was er een soort

lifestyle programma bij de openbare omroep, genaamd Man bijt hond, waarbij de nieuwe wervingsspot van het Belgisch leger naar voren werd gebracht. Het was een ongelooflijk wervende en wervelende gebeurtenis.

De illusie werd echter vlug doorprikt, toen bleek dat de mensen die in de spot voorkwamen, geen mensen van het leger waren. De meest flamboyante kerel, die alle jonge mannen moest verleiden om hen in de Belgian Army te krijgen, bleek een man te zijn die in een West-Vlaamse vestiging van een grote warenhuisketen uit Halle werkte.

In elk geval, de vraag omtrent de reserve is bijzonder actueel. Het is misschien interessant voor uw diensten om de reportage van Man bijt hond over de totstandkoming van de promotiefilm voor het Belgisch leger, op te vragen.

Een van de punten die we hebben behandeld in het vorige debat is het cordon sanitaire rond de CVP. Wij mogen over niets meer spreken, alleen nog over wat in onze tuin gebeurt. Voor de rest moeten we zwijgen. Paars-groen heeft op heel efficiënte wijze het cordon sanitaire rondom de CVP gelegd. Het zou trouwens heel interessant zijn als dit cordon sanitaire eenzelfde electoraal resultaat oplevert voor de CVP als voor die andere partij.

Indien de informatie waarover wij beschikken juist is, is er een lijvig dossier met verscheidene wetsontwerpen aan de Ministerraad voorgelegd in verband met de reserve. Er moet dringend werk worden gemaakt van de uitbouw van die reserve.

Heel wat reservisten zetten zich actief in om de training op peil te houden, onder andere voor de zogenaamde hulp aan de Natie.

Die reservisten zijn een essentieel element in de band tussen het leger en de Natie, die wij volledig steunen. Ik hoop dat we nog mogen zeggen dat we iets uit de vorige legislatuur steunen, ondanks het feit dat we toen in de meerderheid zaten.

Mijnheer de minister, ik had graag volgende vragen gesteld. Wat is de stand van zaken van de uitbouw van de reserve ? Welke opdrachten zal men die reserve toevertrouwen ? Hoeveel reservisten zijn er nodig per personeelscategorie ? We zitten ook met de problematiek van de overtallen, een probleem waarover we het in de vorige legislatuur ook al hebben gehad. Hoe gaat men de werving en de opleiding van de reserve organiseren en hoe zit het met de promotiemogelijkheden van degenen die zich inschrijven.

Het administratieve en pecuniaire statuut van de reservisten is van bijzonder belang. De stafchef heeft daarvoor in zijn verklaring verwezen en ik neem aan dat u daarvan akte hebt genomen, zoals het past in de traditie

Pieter De Crem

van deze regering. De bezwaren van werkgevers tegen noodzakelijke afwezigheid op het werk blijkt nog altijd een probleem te zijn. Hebt u een overzicht van mogelijke oplossingen bij eventuele sociaal-economische implicaties en hebt u daarover met de andere departementen al overleg gepleegd ?

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, monsieur De Crem, c'est aussi un sujet qui aurait mérité d'être abordé dans le cadre d'une interpellation plutôt que dans une simple question.

Je voudrais simplement demander à M. De Crem d'écouter ou de lire ce que je dis et qu'il ne réagisse pas uniquement à ce que dit le chef d'état-major général. Je lui rappelle que c'est aussi au niveau politique que les décisions sont prises pour la réserve.

Ik geef u thans de stand van zaken in de uitbouw van de reserve. De Ministerraad van de vorige regering had zijn goedkeuring verleend aan het algemene concept van de toekomstige reserve en aan de uitvoeringsmodaliteiten voor een proefperiode van twee jaar. Ik ben van plan het concept zo vlug mogelijk aan de Ministerraad voor te leggen.

Vous voyez, monsieur De Crem, je fais avancer ce qui me paraît bon, et cela vaut également pour la réserve. Mais croyez bien que ce n'est pas simple.

Het koninklijk besluit van 22 november 1999 over het nieuwe pecuniair statuut werd in Het Belgisch Staatsblad van 18 december 1999 gepubliceerd. Het nieuwe pecuniair statuut heeft twee essentiële doelstellingen.

Ten eerste, het militair reservepersoneel beneden de rang van onderofficier bij het volbrengen van een wederoproeping of trainingsprestatie laten genieten van een wedde in plaats van een soldij teneinde een uniformiteit voor alle personeelscategorieën van de reserve te bekomen.

Ten tweede, het toekennen van een aantal rechten aan het reservepersoneel identiek aan deze voorzien voor het personeel van het actieve kader. Het administratieve statuut van de reserve beoogt een zo groot mogelijke gelijkgeschakeling met het statuut van het personeel van het actieve kader.

La législation actuellement en vigueur prévoit une protection sociale limitée pour le personnel militaire de réserve. Le nouveau concept s'appuyant largement sur le caractère volontaire du rappel ou de la prestation, une extension de cette protection s'avère très souhaitable. En attendant l'adoption d'un nouveau statut social, les réservistes se verront appliquer l'actuel statut social.

En ce qui concerne les missions de la nouvelle réserve, d'un point de vue général, celles-ci consistent à compléter les forces actives et ainsi permettre aux forces armées de remplir dans les délais prévus toutes les missions que le pouvoir exécutif leur confie en temps de paix et de guerre.

Comme je l'avais dit, la réserve joue ainsi un rôle essentiel dans le lien armée-nation.

De totale behoefte om de slagorde oorlogsvoet te vervolledigen, bedraagt bijna 30 000 functies bekleed door 21 000 soldaten, 5 700 onderofficieren en meer dan 2 000 officieren.

En ce qui concerne le surnombre, le problème qui peut se poser est lié aux besoins en cadres et aux réservistes actifs qui, en nombre supérieur, voudraient participer à l'entraînement dès 2000. Cette problématique fait l'objet d'une étude, dont les résultats ne sont pas encore connus.

Hoe zal men de werving en opleiding organiseren ? Tijdens de overgangsfase worden de jaren 2000 en 2001 beschouwd als testjaren voor de rekrutering en de vorming van vrijwillige reservisten. Vanaf 2000 wordt voorzien de basisvorming van deze nieuwe rekruten aan te pakken. Er wordt ook voorzien om zoveel mogelijk een beroep te doen op ex-dienstplichtigen en ex-militairen die op vrijwillige basis actief zouden deelnemen aan de training.

De rekrutering van de vrijwillige reservisten kan in de volgende jaren toenemen om het rekruterings tempo van de regimefase zo vlug mogelijk te bereiken. De uitvoeringsmaatregelen inzake vorming van de reservisten zonder militair verleden zullen ernaar streven met de beschikbaarheid van de reservist rekening te houden.

Quelles sont les possibilités de promotion ?

Le planning des carrières fera l'objet du statut administratif qui est encore à l'étude. Toutefois, il est évident qu'il sera prévu des possibilités de promotion pour les réservistes.

Le problème important est la compensation des inconvénients dus à l'absence au travail.

In het kader van het nieuwe concept over de reserve wil ik wijzen op het belang dat gehecht wordt aan de steun van en aan de werkgevers. De steun van de werkgevers is de steun die zij aan hun werknemers-reservisten kunnen verlenen, zodat dezen hun prestaties in verband met de training en eventuele operaties kunnen uitvoeren. De diverse mogelijkheden om steun aan de werkgevers te leveren worden actueel onderzocht. Bovenop een verbetering van het sociaal statuut van de reservisten, is het inderdaad gepast nu reeds aan te vangen met het creëren op het niveau van de generale staf van een

André Flahaut

verbindingscomité tussen de reservisten en hun werkgevers dat in een eerste stadium het probleem zal bestuderen en ideeën zal uitwisselen en in een verder stadium op niveau van mijn kabinet als contactorgaan zal optreden met de werkgevers.

De nombreuses consultations avec d'autres départements, particulièrement celui des Affaires sociales, sont en cours afin de prendre en compte l'ensemble des implications socio-économiques de la future réserve.

J'ai également interrogé par écrit le Conseil national du travail où se retrouvent les employeurs de tous les types d'entreprises et les organisations syndicales, ainsi que le collège des secrétaires généraux et des administrateurs généraux de la sécurité sociale pour qu'ils nous donnent eux aussi des idées quant à la place des réservistes dans les différentes structures.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de minister, wellicht kon u een aantal vragen niet beantwoorden, maar ik had toch graag geweten welke chronologie u voorziet. In uw laatste punt had u het bijvoorbeeld over de problematiek van de bespreking met de andere departementen. Ik krijg de indruk dat de verbeelding aan de macht is in deze regering. Met betrekking tot de reserve had ik echter toch graag een iets duidelijker antwoord gekregen.

M. **André Flahaut**, ministre : Ce dossier traîne depuis deux ans et demi. Je ne suis entré en fonction qu'il y a huit mois maintenant et je l'ai déjà fait avancer.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Dus krijg ik geen antwoord op mijn vraag. Het is allemaal de schuld van de vorige regering.

Le **président** : Monsieur De Crem, je m'engage à soulever le problème des questions orales et des interpellations en conférence des présidents. Nous devons préserver la qualité du débat politique mais nous devons également penser au personnel dont la contribution n'est normalement demandée que pour les questions d'actualité.

Monsieur De Crem, ma remarque ne vous est pas personnellement adressée, elle est d'ordre global. En effet, ce problème se pose dans toutes les commissions.

De minister zal zeker nog terugkeren naar deze commissie met een oplossing voor de reserve. We zullen zeker nog de gelegenheid krijgen om hierover te debatteren.

Je répète que ma remarque ne vous est pas personnellement adressée.

Le problème du JSF, par exemple, nécessitait un débat. Il ne devait donc pas être traité par le biais de questions orales.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Question orale de M. Bruno Van Grootenbrulle au ministre de la Défense sur "l'aéroport de Chièvres" (n° 968)

Mondelinge vraag van de heer Bruno Van Grootenbrulle aan de minister van Landsverdediging over "de luchthaven van Chièvres" (nr. 968)

M. **Bruno Van Grootenbrulle** (PS) : Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, dans le courant du mois de janvier, le président du Sénat a émis l'idée d'une décentralisation de l'aéroport de Bruxelles-National vers le Hainaut et plus précisément vers Chièvres.

L'idée de l'implantation d'un champ d'aviation civil à cet endroit n'est pas chose nouvelle. L'an dernier, des responsables économiques de la métropole lilloise ont également envisagé d'utiliser Chièvres comme satellite de l'aéroport de Lesquin.

Or, les installations de Chièvres servent actuellement de base militaire utilisée par les forces armées pour accomplir des missions de soutien aux états-majors du Shape et de l'Otan.

Monsieur le ministre, il me semble important d'éclaircir le débat. Aussi, sans vouloir juger de l'opportunité ou non d'implanter un aéroport civil sur le site de Chièvres, pourriez-vous me communiquer quelles sont les obligations de l'Etat belge vis-à-vis du Shape et de l'Otan en la matière et me renseigner quant à la durée de ces obligations ?

M. **André Flahaut**, ministre : Monsieur le président, mesdames, messieurs, l'aérodrome de Chièvres a été utilisé par la Force aérienne jusqu'en 1967; une grande partie de son infrastructure a été financée par l'Otan.

Son utilisation pendant les heures de service a été concédée au Shape le 23 juin 1967, par échange de lettres entre le ministre de la Défense nationale et le commandant en chef des Forces alliées en Europe (SACEUR) : il était prévu que la base restait sous commandement belge et que la Force aérienne assurerait le contrôle aérien. La base a été définitivement abandonnée par la Force aérienne en 1968. Une décision du Conseil des ministres du 25 mai 1973 rend applicable à la base de Chièvres l'accord du 12 mai 1967 entre la Belgique et le Shape : l'aérodrome de Chièvres constitue donc une extension territoriale du Shape.

L'aérodrome est actuellement occupé par l'US Air Force qui y assure l'appui en transport aérien de l'Otan et du Shape.

André Flahaut

L'accord précité restera en vigueur tant que le Shape restera en Belgique. Personnellement, j'ai d'ailleurs été un peu étonné par les déclarations émises à une certaine époque.

M. Bruno Van Grootenbrulle (PS) : Monsieur le président, je remercie le ministre pour les précisions qu'il m'a apportées concernant les obligations de l'Etat belge au sujet de cet aéroport.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Question orale de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "la communauté du renseignement militaire" (n° 1136)

Mondelinge vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de militaire inlichtingen" (nr. 1136)

Mme Josée Lejeune (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, le renseignement constitue un élément essentiel à la bonne préparation de toute opération militaire. La collecte et l'analyse de données relatives au domaine de la Défense sont indispensables à une armée qui veut adapter de façon efficace ses réponses aux missions susceptibles de lui être confiées.

En Belgique, le service militaire de renseignement est régi par la loi du 30 novembre 1998 qui définit de façon précise son rôle et ses missions. Néanmoins, le Service général de renseignements (SGR) n'est pas le seul acteur de notre communauté militaire du renseignement. C'est à propos de ces autres services que nous souhaiterions obtenir quelques éclaircissements de la part du ministre.

Nous savons qu'il existe plusieurs unités chargées de la collecte de renseignements militaires, dont la patrouille de reconnaissance de longue portée, jadis appelée "équipe spéciale de reconnaissance".

Sans vouloir aborder des données confidentielles et classifiées, nous désirerions connaître, dans la mesure du possible, la répartition des tâches de ces différentes unités et les structures dans lesquelles elles s'inscrivent.

De plus, la presse faisant état de restructurations envisagées dans ce domaine, il nous paraît important de faire le point à ce sujet afin de clarifier la situation et de savoir vers quelles évolutions nous nous orientons dans ce secteur peu connu mais essentiel de nos forces armées.

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, mesdames, messieurs, comme le dit très justement Mme Lejeune, le renseignement est un élément important et il prendra sans doute encore une plus grande place dans l'évolution future.

Quelle est la situation actuelle ?

Le détachement Long Range Reconnaissance Patrol, le LRRP, tel qu'il existe actuellement, a comme mission générale de se tenir prêt en permanence à mettre en place, loin de leur base et en territoire éventuellement hostile, par les moyens les plus divers, des petites équipes d'hommes ou de femmes capables de vivre, voire de survivre de manière autonome et d'exécuter divers types de missions dans le cadre du recueil et de la transmission d'informations.

Ces équipes peuvent être engagées dans les opérations classiques, que ce soit dans un cadre national ou multinational, lors d'opérations humanitaires ainsi que dans le cadre d'opérations de soutien de la paix, afin de collecter des informations dans le cadre du cycle du renseignement.

Le détachement Pathfinders, quant à lui, est composé de techniciens qui, après une mise en place par les moyens les plus divers, sont chargés de reconnaître et de baliser des zones de parachutage ainsi que des zones d'atterrissage pour hélicoptères, afin de préparer la mise en place de détachements ultérieurs. Ces deux détachements sont actuellement stationnés à Heverlee.

Une restructuration de ces moyens est actuellement planifiée. En effet, il est prévu la création d'une compagnie de forces spéciales au sein du 3ème régiment de lanciers parachutistes, le bataillon de reconnaissance de la brigade para-commando, intégrant les moyens actuels, à savoir le détachement LRRP et le détachement Pathfinders. Cette compagnie de forces spéciales comptera, après finalisation de la restructuration, onze équipes de six hommes, et ses missions s'inscriront dans le même cadre général de recherche du renseignement, en concordance avec la doctrine Otan en la matière, et aura également la capacité d'effectuer des missions de type Pathfinders, allant donc dans un sens de polyvalence des équipes mises en oeuvre. Les opérations dans lesquelles ces forces spéciales sont susceptibles d'être mises en oeuvre sont semblables à celles décrites précédemment. Il s'agit en fait d'une réorganisation pour éviter de remplir des tâches identiques à deux endroits différents.

Cette restructuration est prévue au mois de juin 2000 et sera marquée par la relocalisation des détachements LRRP et Pathfinders au sein du 3ème Lanciers Parachutistes stationné à Flawinne.

André Flahaut

J'ajoute que j'ai demandé au chef d'état-major de la force terrestre de me formuler des propositions sur la formation spécifique de ce nouveau détachement et sur les moyens particuliers à mettre à leur disposition.

Je ne voudrais pas, parce que les personnes de ce nouveau détachement suivent la formation de base en même temps que les commandos, qu'on dise à ces commandos à un moment donné que comme ils ont aussi reçu cette formation de base, ils pourraient être affectés dans ce détachement spécial. Il est clair qu'à côté de la restructuration fonctionnelle, ce détachement spécial gardera toute sa spécificité, notamment en ce qui concerne son équipement et la formation particulière nécessaire pour réaliser ce genre de missions.

Il n'y aura donc pas d'absorption de ces deux détachements par les para-commandos. Si nous voulons former plus particulièrement des para-commandos pour ce détachement, nous le ferons. C'est ce que le chef d'état-major de la force terrestre est en train d'examiner, en même temps qu'une évaluation des coûts pour améliorer les moyens, par exemple, de communications.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Question orale de Mme Josée Lejeune au ministre de la Défense sur "le suivi de l'achat des véhicules de type Pandur" (n° 1137)

Mondelinge vraag van mevrouw Josée Lejeune aan de minister van Landsverdediging over "de opvolging van de aankoop van Pandur-voertuigen" (nr. 1137)

Mme **Josée Lejeune** (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, monsieur le ministre, lors de la précédente législature, un contrat entre la Défense nationale et la société Steyr était conclu afin d'acquérir 54 véhicules blindés de type Pandur.

L'acquisition de nouveau matériel implique bien souvent de nombreux aspects et touche à différents domaines. A ce propos, il nous semble opportun de demander au ministre de nous apporter des informations complémentaires afin de nous permettre d'apprécier avec justesse le suivi de ce dossier.

Monsieur le ministre peut-il donc préciser où, par qui et comment est assurée l'instruction des chauffeurs et du personnel de maintenance destiné à servir sur le Pandur ? Où en est la livraison des véhicules ? Quel est le timing prévu ? Existe-t-il une première évaluation de la qualité de ces véhicules ?

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, chers collègues, en ce qui concerne la formation des chauffeurs et des réparateurs, dans le cadre du contrat initial, quelques chauffeurs et réparateurs ont été formés par la firme STEYR en 1998. Depuis lors, l'instruction des chauffeurs et réparateurs est dispensée par ces militaires belges.

L'instruction des chauffeurs est donnée par la 210ème compagnie logistique para-commando, localisée à Heverlee. A cet effet, la compagnie a été équipée de cinq véhicules.

Pour le 1er et le 3ème bataillon parachutistes ensemble, 75 chauffeurs sont déjà formés. Durant la période de mars à juin, une formation sera donnée, chaque mois, à 12 chauffeurs. En juin, il sera procédé à une évaluation afin de déterminer les besoins restants en chauffeurs.

L'instruction de réparateurs est donnée par l'école de logistique à Tournai. Les personnes bénéficiant de cette formation doivent obligatoirement obtenir le brevet de chauffeur.

La première session a lieu au courant de ce mois. Huit personnes seront ainsi formées. La session suivante sera organisée en juin prochain, en vue de former six réparateurs et deux instructeurs supplémentaires.

En ce qui concerne la livraison des différents types de véhicules, voici le détail des mouvements inhérents

1) aux véhicules de transport de troupes :

- 41 véhicules achetés;
- 39 véhicules soumis à réception;
- 35 véhicules déjà acceptés;
- distribution aux unités prévue à partir de mars 2000;

2) aux véhicules poste de commandement :

- 5 véhicules achetés;
- livraison effectuée fin février 2000;

3) aux véhicules de maintenance :

- 4 véhicules achetés;
- livraison prévue fin mars 2000.

En ce qui concerne les véhicules ambulances, le contrat est suspendu. A cet égard, nombreux sont ceux qui se félicitent du maintien des Unimog, qui sont des outils performants semble-t-il. Cela m'a encore été rapporté à Bourg-Léopold il y a quelques jours. Il s'agissait d'un des maîtres-achats de l'armée au cours des années précédentes.

André Flahaut

En ce qui concerne la qualité du véhicule, chaque véhicule est inspecté préalablement à la réception par le service ad hoc de la Force terrestre.

En ce qui concerne l'utilisation des véhicules, je répète qu'en ce moment, c'est la 210ème compagnie logistique qui utilise les 5 exemplaires destinés à la formation. L'analyse des appels à la garantie déjà introduits montre qu'il n'existe aucun problème réel, hormis quelques dérèglements causés par un montage caduc ou par une utilisation non adaptée.

Se basant sur les données disponibles, il peut être conclu que les véhicules en question sont de bonne qualité.

Le président : Chers collègues, les ministres se sont engagés à répondre rapidement aux questions écrites. Ce genre de question demandait un développement tel qu'elle pouvait également être posée par écrit, à condition que la réponse soit fournie rapidement.

Mme Josée Lejeune (PRL FDF MCC) : Monsieur le président, vous savez aussi bien que moi que dans le cadre des questions écrites, le délai est très important.

Le président : Oui, mais le président de la Chambre a adressé une note au gouvernement en ce sens. Pour l'organisation des travaux, ce n'est certes pas facile. Mais vous avez raison, cela prend du temps, parfois même une législature !

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

Aangezien de heer Dirk Van der Maelen afwezig is, vervalt zijn mondelinge vraag nr. 1170.

Samengevoegde mondelinge vragen van de heren Pieter De Crem en Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "de Belgische deelname aan het JSF-programma" (nrs. 1141 en 1179)

Questions orales jointes de MM. Pieter De Crem et Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "la participation belge au programme JSF" (n^{os} 1141 et 1179)

De heer **Pieter De Crem (CVP) :** Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, op 22 januari bent u in de Résidence Palace samengekomen om de problematiek van de Joint Strike Fighter te bespreken.

Er is nog altijd geen consensus over het JSF-programma. U hebt zich laten ontvallen - het was een slip of the tongue - dat een dergelijk programma eigenlijk wel nodig is. Ook een aantal andere mensen zoals de

stafchef van het leger heeft dat gedaan, maar gezien uw reactie op de vorige vraag zal ik daar niet meer over spreken. De stafchef heeft nochtans gezegd dat hij het aangewezen vond dat de Belgische regering hierover een beslissing zou nemen.

Na het conclaaf van 22 januari zou er een nota verschijnen waarin een duidelijk standpunt omtrent de JSF naar voren zou worden gebracht. We hebben in de pers gelezen dat volgens de heer Schreiber, directeur-generaal van de internationale sectie van de JSF, België heeft beslist om niet in de eerste fase, de zogenaamde ticketfase te zullen stappen. Hij voegt eraan toe dat het Belgisch leger - ik citeer - "formeel en informeel onderhandelt over de toetreding tot de tweede fase, namelijk de ontwerp-, bouw- en ontwikkelingsfase". Dat is de fameuze EMD-fase die eind 2000 zal starten. De kostprijs wordt op minimum vijf miljard frank geschat.

Mijnheer de voorzitter, ik wil hierover enkele vragen stellen. Ten eerste, wanneer heeft de Belgische regering beslist om niet toe te treden tot de eerste fase van het JSF-project ? Ten tweede, waarop heeft de regering zich gebaseerd om die beslissing te nemen ? Ten derde, wie heeft aan het Belgisch leger de opdracht gegeven om te onderhandelen over de toetreding tot de tweede fase ? Wanneer zal de regering hierover beslissen ? Wie zal de toetreding tot die tweede fase financieren ? Welke verdeelsleutel wordt er gehanteerd ten opzichte van de privé-sector, de federale en de gewestelijke overheid ? Welke boodschap brengt u op de vele internationale contacten die u onderhoudt ? Ik hoor van u dat u in Cintra bent geweest ? Ik vraag mij af welk standpunt u daar hebt ingenomen met betrekking tot het JSF-dossier.

We moeten ook aan de Europese structuur denken. Het is onafwendbaar dat we in die Europese structuur ook een jachttoestel zullen inbrengen. U hebt dat zelf al gezegd. U bent dus al betrokken bij het toekomstig engagement, ook wat jachtvliegtuigen betreft. Houdt dat niet in dat u de tegenstanders in de coalitie hebt verschalkt ? U zegt dat we niet meedoen aan de eerste fase, maar we stappen nu de tweede fase binnen. Hier zien we het parool van Louis Michel tot volle ontplooiing komen. Hij stelde dat het niet nemen van het toegangsticket niet betekent dat we er later nooit zullen instappen. Het ene sloot het andere niet uit. Het is nu duidelijk dat we in de logica voor de toetreding in de ontwikkelingsfase van de JSF zijn gestapt. In het tijdschema maart-april, dat u beter dan wie ook kent, zal de Belgische regering en de minister van Landsverdediging een brief ontvangen met de vraag om te onderhandelen over deze tweede fase. Ik vraag u heel concreet wat u gaat doen. Hebt u al een beslissing genomen of niet ?

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dit dossier beroert de verschillende politieke partijen. Er worden soms uitspraken gedaan die kant noch wal raken. Vandaag blijkbaar niet want de heer De Crem kent het dossier goed.

Begin 1998 heb ik de eerste keer over dit dossier geïnterpelleerd. De toenmalige minister van Defensie, de heer Poncelet, heeft toen uitdrukkelijk geantwoord dat indien wij zouden beslissen aan het project deel te nemen het zeer belangrijk was dat we dat van bij de aanvangsfase zouden doen.

We hebben de eerste fase laten voorbijgaan. Deze fase zal wel enig belang of nut hebben gehad aangezien er een prijskaartje van 400 miljoen Belgische frank aan vasthing. In de wandelgangen werd blijkbaar beslist dat wij daaraan niet zouden deelnemen. Ik neem aan dat dit toch wel ergens een economisch gevolg zal hebben.

Als we de tweede fase zomaar kunnen instappen betekent dit dat de toetreding tot de eerste fase wellicht niet nodig was en men ons heeft willen rollen. Ofwel zullen we door rechtstreeks in de tweede fase in te stappen een extra kostprijs moeten betalen. Daar lees of hoor ik echter niets van en dat is eigenaardig. Ik had toch eens graag geweten wat het belang van de eerste fase is geweest.

Als we de tweede fase instappen, moeten we de keuze maken. In de eerste fase was dit niet het geval. Ik ben ervan overtuigd dat de eerste fase een eerste stap was waarin we ons niet engageerden.

Als er over de JSF wordt gesproken, valt het telkens op dat het de Nederlandstalige partijen zijn die daarover interpellieren of vragen stellen. Blijkbaar is er aan Waalse kant geen interesse. Dit is uiteraard niet waar. Het stemt mij wel tot nadenken. Er moet iets meer zijn. Waarom is er een dergelijk oorverdovend stilzwijgen aan Waalse kant ?

Ik heb gisterenavond op de Nederlandse televisie een programma gezien dat handelde over het JSF-project. Er werden een aantal interessante zaken vermeld. Bij elke aankoop zijn bijvoorbeeld de economische compensaties belangrijk. De vorige jachtvliegtuigen, de F-16, toen een van de betere toestellen op de markt, zijn gecompenseerd geweest door aankopen in Wallonië en niet in Vlaanderen. Ik heb het vermoeden dat als we nu in het JSF-project stappen, er aan Waalse kant onvoldoende compensaties uit gepuurd kunnen worden.

Er werd gisteren uitdrukkelijk vermeld dat de toewijzing zou gaan naar de meest concurrentiële bedrijven en niet op de klassieke wijze zou gebeuren. In de nieuwe technieken die via de JSF tot ontplooiing zullen komen,

zit heel wat Vlaamse knowhow. Blijkbaar wringt daar het schoentje. Als we in het JSF-project zouden stappen, zou er wel eens een belangrijke bijdrage kunnen worden geleverd vanwege Vlaanderen.

Dat is de essentie van het probleem. Waarom wordt het JSF-project opeens opzij geschoven en worden er allerlei indianenverhalen rond verkocht en wil niemand zeggen wat we ermee gaan doen ? Gaan we ons engageren in het JSF-project of niet ? Indien wij een ernstige defensie willen handhaven, zowel nationaal als Europees, zullen wij niet anders kunnen dan jachtvliegtuigen aan te kopen. De discussie gaat niet over het feit of we jachtvliegtuigen dan wel vrachtvliegtuigen zullen aankopen. Laten we elkaar geen Liesbeth noemen, indien wij ons in een Europees leger engageren, zullen wij over beide type toestellen moeten beschikken. Dan zullen wij niet alleen een taakje hebben zoals bijvoorbeeld de medische dienst, maar zullen wij ook aanvalstaken krijgen. Daarom zullen wij beide types vliegtuigen moeten kopen. De discussie omtrent het type is uiteindelijk een valse discussie. Als we op een Europese beslissing moeten wachten, zal dat nog twintig jaar in beslag nemen. We moeten nu de beslissing nemen en ze wordt nu zeer actueel. Binnen enkele maanden zullen we moeten zeggen of we het doen of niet.

Ik ben geen echte militair, maar we moeten in het oog houden dat een leger noodzakelijk is. U kunt dat betreuren, net zoals u een politiemacht kunt betreuren die ook noodzakelijk is. We moeten echter realist zijn.

Ik heb er altijd voor gepleit in de eerste fase in te stappen omdat ik dat los van de tweede fase bekeek. De eerste fase was geen verplichting om in te stappen en was een economisch dossier. De tweede fase is dat minder. Als we beslissen in de tweede fase in te stappen, wordt het een militair dossier verbonden aan een belangrijk economisch dossier.

Mijnheer de minister, ik vernam graag wat wij hebben gemist met in de tweede fase in te stappen zonder deelname aan de eerste fase. Het kan niet dat daaraan geen gevolg is verbonden. Dat is momenteel de belangrijkste vraag die ik u wens te stellen.

Op de tweede vraag, of we het gaan doen of niet, zult u uiteraard niet kunnen antwoorden. Ik heb ondervonden dat men de minister van Defensie daarbij onvoldoende betreft. De besluitvorming wordt namelijk achter de schermen gevoerd. Hopelijk voor u bent u daarbij. De tijd dringt nu zeer sterk.

Zoals ook de heer De Crem heeft onderstreept wachten wij nog altijd op een nota die voortvloeit uit uw bijeenkomst van 22 januari in een of ander paleis in Brussel naar aanleiding van uw bijeenkomst met de verschillende

Luc Sevenhans

partijen uit de meerderheid. Het is spijtig dat we die nota nog niet hebben want dan hadden we iets concreter kunnen debatteren over dit geval. Nu weten we het niet echt en wachten we af tot u iets gaat doen.

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, collega's, de vorige regering heeft op 30 maart 1999 zijn toestemming gegeven tot de Concept Demonstration Phase van het Joint Strike Fighter Program op voorwaarde dat een financiële bijdrage werd verkregen van de gewesten en de privé-sector. Door deze beslissing, ook met instemming van uw partij, mijnheer De Crem, en die het initiatief uit handen gaf van de federale regering, kwam het tot een patstelling gezien de standpunten die de gewesten en industriële groeperingen terzake divergeren.

De huidige regering heeft helemaal geen beslissing genomen omtrent het al dan niet deelnemen aan de eerste fase van het programma waarvoor de Verenigde Staten oorspronkelijk een limiet hadden gesteld op 31 maart 1999.

Recent heeft de Amerikaanse ambassade mij laten weten dat het JSF Program Office het niet langer opportuun vindt voor potentiële internationale partners om de CDP-fase te vervoegen wegens het vergevorderde stadium.

Bij die gelegenheid werd een formele uitnodiging aan België in het vooruitzicht gesteld om deel te nemen aan de Engineering and Manufacturing Development Phase. Tot nu toe hebben wij deze uitnodiging echter nog niet ontvangen.

Er zijn geen onderhandelingen aan de gang over het toetreden tot de volgende fase van het JSF Program, noch werd hiervoor enige opdracht gegeven.

Er zijn wel contacten geweest tussen de bevoegde technische sectie van de Staf van de Luchtmacht en de Amerikaanse Strijdkrachten met als doel gegevens over het verdere verloop van het programma te verwerven. Deze contacten verlopen analoog met de informatieverwerving inzake andere internationale programma's.

Aangezien wij momenteel geen formele uitnodiging hebben ontvangen om deel te nemen aan de volgende fase is een beslissing terzake dan ook niet aan de orde.

Mocht België alsnog worden uitgenodigd om deel te nemen dan zijn de eventuele deelname en de modaliteiten een regeringszaak die in het brede kader van de investeringsproblematiek van de Krijgsmacht en de industriële politiek in het algemeen moet worden geplaatst.

Wat het tweede deel van de vraag van de heer Sevenhans betreft kan ik het volgende zeggen. Indien de regering de beslissing zou nemen om deel te nemen aan de tweede fase van het JSF-programma, dan zou het gedeelte van de niet-recurrente kosten van de aankoop-

prijs van het vliegtuig kunnen worden afgetrokken. Volgens de informatie waarover mijn departement beschikt, heeft het niet deelnemen aan de eerste fase van het JSF-programma geen invloed op de toekomstige aankoopprijs van het vliegtuig maar ontnemt dit de Belgische industrie en mijn departement een waardevolle bron van informatie aangaande toekomstige technologie.

Je voudrais dire, monsieur Sevenhans, que lors d'une précédente réunion de cette commission, de très nombreux intervenants, dont MM. Van der Maelen et Vanhoutte, ont dit qu'ils n'entendaient pas tomber dans le piège facile de la communautarisation de ce dossier.

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, het is een quasi-schizofrene situatie. De minister vindt dat we in het project moeten stappen, de regering is terzake echter verdeeld. Op informele bijeenkomsten wil zij haar bondgenoten laten geloven dat er geen problemen zijn en dat ons land zal deelnemen aan het project. "We have a small problem". We zitten met een klein probleem maar hebben het goed opgelost door de publieke opinie wijs te maken dat we niet deelnemen aan de eerste fase van het project.

Collega's van de SP en van Agalev-Ecolo, u bent met de ogen open verschalkt !

We gaan onwillekeurig naar de aanschaf van de JSF's, onwillekeurig omdat we onze internationale engagementen moeten nakomen. De SP begaat dezelfde fout als in de wapencrisis van 1991. De Vlaamse socialisten zetten eerst een stoere borst op maar moeten plooiën. In een interview in La Libre Belgique zegt de heer Van der Maelen, ik citeer : "Le fait que la Belgique soit invitée à se joindre à la seconde phase prouve que l'on va beaucoup jouer au poker dans ce dossier". Op topniveau zal er inderdaad poker worden gespeeld. De zwartepiet is doorgeschoven naar de SP. Voor de socialisten blijft niets anders over dan een eerbaar compromis te vinden. Het is zonneklaar dat de regering de beslissing zal nemen in de tweede fase van het project te stappen. Zij zal dit doen zonder compensaties uit de brand te kunnen slepen, een bijzonder jammere zaak en een levensgroot probleem voor de Franstaligen. De Amerikanen zijn terzake zeer duidelijk : partners die niet aan de eerste fase hebben deelgenomen, moeten niet rekenen op compensaties.

Er rest ons niets anders dan in te stappen in de tweede fase met 3 instapmogelijkheden. U mag nog zoveel conclaven organiseren als u wilt, dit zal een investering tussen 8 en 16 miljard frank vergen. Collega's van de SP en Agalev-Ecolo, of u het graag hoort of niet, de JSF's zullen worden aangeschaft. Het kon niet anders. We moeten immers onze internationale engagementen nakomen.

Pieter De Crem

We zouden kunnen beslissen niet in de tweede fase te stappen en on the shelf kopen. Dan hebben we alles gemist en krijgt de industrie geen compensaties. Als we niet instappen in de tweede fase stellen we ons op als slechte leerling en deloyale bondgenoot die veel moet betalen voor de JSF die zal worden ingezet in de nieuwe internationale Europese defensiestructuur. On the shelf zal het beestje tweemaal meer kosten dan als we zelf meespelen. Dat zal te danken zijn aan de pacifistische inslag van deze coalitie.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, ik heb duidelijk uit uw antwoord begrepen dat bij het niet-instappen de schade, in een eerste fase, voornamelijk zit bij de industrie. U moet geen groot kenner zijn van dit dossier om te weten dat de technische knowhow in dit geval in Vlaanderen zit. Met andere woorden, het zijn de Vlaamse bedrijven die gerold zijn door het niet uitvoeren van de eerste fase.

Waar mikken de Walen op in dit dossier ? Dat is op het onderhoud, net als bij de F-16. Het onderhoud zal gebeuren in Wallonië; dat de Vlamingen weer eens schade oplopen is van geen belang.

Ik vind dit nog maar eens een voorbeeld van hoe deze regering werkt.

Ik heb alles nog eens nagelezen en geconstateerd dat een vroegere VLD-collega - die in dit dossier hetzelfde dacht als ik - zijn eerste buiklanding heeft mogen maken, net zoals trouwens de volledige VLD al een buiklanding heeft gemaakt in dit dossier.

Ik betreur het dat de Vlaamse industrie hier nog eens wordt misbruikt en gegijzeld door een beslissing waar men op politiek vlak niet uitgeraakt. De moed ontbreekt hier duidelijk en er wordt geprobeerd om via allerlei achterpoortjes een oplossing te vinden.

Dat we in ISF zullen stappen, zal wel onvermijdelijk zijn en ik heb daar ook geen echte commentaar op. We moeten in NAVO-verband of in Europees verband werken en we zullen tot die aanschaf moeten overgaan. Het is nu eenmaal zo dat elke partij ermee akkoord gegaan is om een leger bestaande uit een aantal mensen - 45 000 - te behouden. Dit betekent dat er bepaalde consequenties aan verbonden zijn. Wat we nu doen dat is hetzelfde als op gemeentelijk vlak voor een korps van 50 politieagenten 25 revolvers kopen. Dat gaat ook niet. Als we een leger in stand willen houden moeten we ook zorgen dat het rendabel is. Nu geven we 100 miljard frank uit voor ons leger en moeten wij vaststellen dat een hoop mensen gedemotiveerd geraken. Dan kunnen we beter een beetje meer uitgeven en zorgen dat het leger rendabel of toch tenminste nuttig is. Nu is het gewoon een parade-

leger aan het worden, dat nog goed is om op 21 juli eens voorbij het koninklijk paleis te marcheren en voor de rest kunnen we er eigenlijk niet veel meer mee aanvangen omdat de middelen ontbreken.

Ik dat het onvermijdelijk zal zijn dat we in dat project stappen, maar uiteindelijk hebben wij ons daarmee zelf in de zak gezet.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Pieter De Crem aan de minister van Landsverdediging over "de inschakeling van het leger tijdens Euro 2000" (nr. 1142)

Question orale de M. Pieter De Crem au ministre de la Défense sur "le concours de l'armée à l'occasion de l'Euro 2000" (n° 1142)

De heer **Pieter De Crem** (CVP) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, Euro 2000 komt onvermijdelijk op ons af. We hebben gezien dat er een bijkomende taak van het leger is, namelijk het vervoeren van VIP's, very important persons.

Ongeacht het feit wie een very important person zou zijn, had ik daarover een aantal vragen willen stellen. Het is eigenlijk een directielid van Euro 2000 die de vraag heeft gesteld of het leger hiervoor zou kunnen instaan. Ik denk niet direct dat het een kerntaak van het Belgisch leger is om het VIP-vervoer te organiseren. Ik meen zelfs dat buitenlandse militaire VIP's wanneer ze op het grondgebied van het land zijn slechts occasioneel begeleid worden.

Maar wat betekent nu logistieke steun voor het vervoer van die VIP's ? Worden er auto's of bussen ter beschikking gesteld ? Als we mogen geloven in welke slechte toestand het materiaal van het leger zich bevindt - sinds vandaag mag ik tijdens deze legislatuur niet meer over de stafchefs spreken - vraag ik me af met welk materieel we die VIP's gaan vervoeren. Gaat het om gemotoriseerde begeleiding ? Worden hiervoor ook vliegtuigen of helikopters ingeschakeld ? Ik zal nu niet klein doen en vragen over welke vliegtuigen of helikopters het zou kunnen gaan.

De hamvraag is : is dit een kerntaak van het leger ? Deze vraag stel ik in alle sereniteit. Kan het organiserend comité van Euro 2000 dit voor dergelijke activiteiten zelf niet organiseren en zo nodig een beroep op de privé-sector doen ?

Ik zie niet in welke legereenheden daarvoor bij voorrang in aanmerking zouden komen. Op welk grondgebied gaan zij opereren ? Wordt er ook een beroep gedaan, in afgeleide vorm, op onze medische dienst ?

Pieter De Crem

En er blijft natuurlijk het feit van de kosten van een dergelijke operatie. Dit gebeurt natuurlijk niet gratis. Ik wou daarover toch enige duidelijkheid.

Is er ook een grensoverschrijdend overleg met uw Nederlandse collega geweest ? Zal het Nederlandse leger ook in deze aangelegenheid worden ingeschakeld ?

M. André Flahaut, ministre : Monsieur le président, vous allez être étonné car pour une fois, je suis d'accord avec M. De Crem pour dire que la tâche principale de l'armée n'est pas d'apporter son soutien à l'Euro 2000. Pour ma part, je préfère m'attacher à renforcer l'aide au Samu social de Bruxelles, par exemple, ou à apporter de l'aide à des gens en difficulté, au Mozambique ou ailleurs, ou encore soutenir des actions d'associations ou de pouvoirs publics communaux ou provinciaux où on trouve un intérêt public évident. C'est la raison pour laquelle j'ai dit assez clairement que si nous intervenions, ce serait contre paiement. J'ai fait savoir qu'au regard du prix de certains transferts de joueurs de football, je considérais que des moyens pouvaient être consacrés à la rétribution des services que nous apporterions.

Pour ma part, je ne suis pas un adepte des loges. Je préfère assister aux matches de football des préminimes, minimes ou cadets à l'occasion desquels je constate un réel investissement personnel des enfants plutôt que d'assister à des grands matches qui s'apparentent parfois à un jeu de poker, jeu auquel je ne joue d'ailleurs pas.

Je tiens à dire que c'est en homme libre et responsable que je tiens de tels propos.

Une demande d'appui logistique a donc effectivement été introduite par les organisateurs de l'Euro 2000 auprès de l'état-major général, en ignorant qu'il y avait encore un ministre de la Défense dans ce pays.

Cette demande a été relayée par le ministre de l'Intérieur dans un courrier qu'il m'a adressé le 10 février dernier.

Je ne dispose à l'heure actuelle d'aucune précision quant à la portée exacte de cet appui logistique (nombre de véhicules, type de transport, ...). Mais en tout cas, il s'agira de véhicules.

A cette occasion, je peux dire que nous disposons encore de matériels. Il ne faut pas faire de misérabilisme et je regrette, monsieur De Crem, que vous ne participiez pas plus assidûment aux journées des Forces armées. Vous auriez ainsi l'occasion de constater que nous disposons encore de matériels susceptibles d'être mis à disposition. Je pense, par exemple, aux bus de la Force aérienne ou de la Force navale qui, parce qu'ils ont peut-être été moins utilisés que les autres, sont en très bon état et

peuvent rivaliser avec les cars de luxe que l'on rencontre habituellement. Cependant, je dois faire remarquer que, contrairement aux bus de la Régie des bâtiments, ils ne sont pas blindés. Mais dans ce cas, ce n'est pas nécessaire.

Cette demande est actuellement examinée. Elle doit encore être chiffrée.

Si une suite favorable devait être réservée à cette demande -mais j'ai déjà pu constater qu'en cas de refus, on trouve des solutions ailleurs; c'est quand on dit oui trop rapidement qu'on ne trouve pas de solution-, il va de soi que l'intervention des Forces armées se ferait contre remboursement. Je tiens à dire clairement qu'il ne faudra pas tabler sur une quelconque forme de spéculation à la réquisition. Une réquisition en urgence serait, en effet, malvenue. Je préfère que les choses se fassent sur des bases très claires. Ainsi, si on demande un service, on le paie et à l'avance.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

De mondelinge vraag nr. 1149 van de heer Marcel Hendrickx wordt verzonden naar de commissie voor de Volksgezondheid, het Leefmilieu en de Maatschappelijke Hernieuwing.

Mondelinge vraag van de heer Koen Bultinck aan de minister van Landsverdediging over "een bezoek aan de ontmantelingsinstallatie van toxische munitie in Poelkapelle" (nr. 1213)

Question orale de M. Koen Bultinck au ministre de la Défense sur "la visite rendue par quelques parlementaires aux installations de démantèlement des munitions toxiques de Poelkapelle" (n° 1213)

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, op maandag 28 februari bracht u als minister van Defensie, samen met uw collega van Leefmilieu, een aantal West-Vlaamse parlementsleden en burgemeesters een bezoek aan de ontmantelingsinstallatie van toxische munitie in Poelkapelle. Dit bezoek kwam er na de commotie die in de pers ontstond rond de falende werking van de ontmantelingsinstallatie van de DOVO.

Koen Bultinck

Uit verklaringen van generaal Van Remoortel kan ik concluderen dat het Kabinet van Defensie de lijst met uit te nodigen volksvertegenwoordigers opmaakte. Op deze lijst kwam geen enkele West-Vlaamse verkozene van het Vlaams Blok voor.

Tijdens dit bezoek wist u, mijnheer de minister, ook mee te delen dat u als minister van Defensie bij de Koninklijke Militaire School aangedrongen hebt op het maken van een studie om uit te zoeken wat de mogelijke alternatieven zijn voor de huidige ontmantelingsinstallatie. Die ontmantelingsinstallatie is nog maar operationeel sinds oktober 1999 en kost uiteindelijk meer dan 700 miljoen frank. Vandaar dat ik u drie concrete vragen wilde stellen.

Op welke grond besliste het Kabinet van Defensie om geen enkele Vlaams Blok-verkozene uit te nodigen voor bovenvermeld bezoek? Kunt u als minister nu reeds zeggen aan welke alternatieven u eventueel denkt voor de ontmantelingsinstallatie te Poelkapelle? Hoe lost men dat soort problemen met toxische munitie op in andere landen, zoals ons buurland Frankrijk?

Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de keuze van zowel de plaatselijke als de nationale verkozene die uitgenodigd moeten worden voor een bezoek aan militaire installaties wordt door geen enkele wet of reglementering bepaald. Bijgevolg is het dus mogelijk vrij een opportuniteitskeuze te maken. De nationaal verkozenen die uitgenodigd werden voor het bezoek aan Poelkapelle hebben zelf hun interesse voor dit onderwerp kenbaar gemaakt door middel van parlementaire vragen, ongeacht het feit of zij wel of niet tot de parlementaire meerderheid behoren.

Ter informatie en in tegenstelling tot uw beweringen ben ik zelf bij deze gelegenheid niet naar Poelkapelle geweest. De studie over alternatieve oplossingen voor de ontmanteling van chemische munitie die aan de Koninklijke Militaire School werd toevertrouwd zal over twee jaar gespreid zijn. Het is bijgevolg slechts op het einde van 2001 dat het mogelijk zal zijn een alternatieve keuze te maken ten opzichte van de thans in Poelkapelle gebruikte technieken.

Je précise également que je me rendrai aux Etats-Unis avec le général de l'ITC à la fin du mois de mai et que j'ai demandé un raccourcissement des délais parce que l'an 2001 me paraît fort éloigné.

De heer **Koen Bultinck** (Vlaams Blok): Mijnheer de minister, de enige parlementaire vraag waarnaar u verwijst die dienaangaande is gesteld, is die van de heer Yves Leterme van de CVP. Dit mag u geenszins doen besluiten dat andere parlementsleden geen interesse voor het dossier zouden hebben.

Ik heb het lijstje kunnen inkijken van de mensen die bij het bezoek betrokken waren. Het ging om zeer diverse parlementaire persoonlijkheden van wie men toch kan betwijfelen of zij allemaal zo geïnteresseerd waren in het concrete dossier.

Ik kan begrijpen dat u het als PS-minister moeilijk hebt om de democratische spelregels te respecteren, maar ik maak er u toch op attent dat ik deel uitmaak van een partij die in Vlaanderen de derde grootste is en dat wij uiteraard als Vlaams Blok-parlementslid gebruik zullen maken van ons recht om militaire installaties in het vervolg te kunnen bezoeken.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

Mondelinge vraag van de heer Joos Wauters aan de minister van Landsverdediging over "de gezondheidssituatie van militairen met buitenlandse opdracht" (nr. 1203)

Question orale de M. Joos Wauters au ministre de la Défense sur "l'état de santé des militaires en mission à l'étranger" (n° 1203)

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb de problematiek inzake de gezondheidstoestand van militairen met buitenlandse opdracht reeds aangekaart. U hebt geantwoord dat er geen oorzakelijk verband kan worden vastgesteld tussen de opdracht en de gezondheidssituatie. Ik heb gewezen op Nederlandse rapporten terzake die wel een verband leggen. Begin dit jaar werd u opnieuw over deze problematiek ondervraagd. Een aantal militairen aangesloten bij de VSOA heeft u eveneens een reeks pertinente vragen gesteld.

Mijnheer de minister, ik heb berichten ontvangen over gezondheidsklachten van militairen die een opdracht hebben vervuld aan de grens tussen Oost-Slavonië en Kroatië. Naar verluidt zouden de gezondheidsklachten verband houden met het gebruik van verarmd uranium. Er bereiken me berichten dat een militair reeds zou overleden zijn en twee anderen zeer zwaar ziek zijn. Deze militairen hebben het leger verlaten omwille van fysieke ongeschiktheid. Het is mijn plicht u over deze problematiek te ondervragen. Ik vermoed dat de militairen die opdrachten vervuld hebben bij hun terugkeer aan een medisch onderzoek worden onderworpen. Wordt er onderzoek uitgevoerd naar de mogelijke risico's die deze mensen lopen?

Mijnheer de minister, bent u en de legertop op de hoogte van het gebruik van verarmd uranium in de omgeving van Darda in Oost-Slavonië? Zo ja, sinds wanneer? Welke zijn de gezondheidsproblemen van militairen die in deze

Joos Wauters

omgeving hun missie hebben volbracht? Hoeveel van deze militairen zijn nog in actieve dienst? Hoeveel militairen hebben het leger ondertussen verlaten? Waarom? Bent u en de legertop op de hoogte van de berichten die ik u heb meegedeeld? Kunt u ze bevestigen? Op welke manier worden de militairen en ex-militairen die blootgesteld werden aan hoge risico's bij hun terugkeer gevolgd? Hebt u of de legertop nog klachten van de VSOA ontvangen? Zo ja, over welke ernstige gezondheidsbedreigingen?

Mijnheer de minister, de pers heeft reeds over de problematiek bericht. Is het niet de hoogste tijd om een systematisch gezondheidsonderzoek in te voeren? Bent u bereid een dergelijk onderzoek te organiseren voor al de militairen die betrokken zijn bij buitenlandse opdrachten?

Minister **André Flahaut**: Mijnheer de voorzitter, collega's, de aanwezigheid van verarmd uranium is het gevolg van het gebruik van bepaalde munitieën. In de betrokken regio van Darda in Oost-Slavonië, vonden geen bombardementen plaats waarbij dergelijke munitie werd gebruikt.

Er zijn ons dan ook geen specifieke gezondheidsproblemen bekend.

Ongeveer 5 700 militairen zijn nog in dienst. Ongeveer 130 onder hen die in de streek werden ingezet, verlieten de voorbije drie jaar het leger. Het aantal militairen dat eventueel wegens medische redenen vervroegd op pensioen werd gesteld via de procedure van reform, is niet beschikbaar op korte termijn. Dergelijke antwoorden vergen immers een uitgebreid onderzoek van elk dossier voor reform vanaf 1992.

De vergoedingen voor ziektes en ongevallen opgelopen tijdens en ingevolge de dienst worden, zowel voor militairen als voor ex-militairen, toegekend door de commissie voor de Vergoedingspensioenen die ressorteert onder de bevoegdheid van de minister van Pensioenen.

Het is ons niet bekend of de drie aangehaalde gevallen overeenstemmen met de realiteit en het ware nuttig ons de namen van betrokkenen te bezorgen.

Militairen die werden blootgesteld aan welbepaalde risico's, kunnen zich onderwerpen aan een voortgezet medisch toezicht, ook na hun ontslag. Dit geldt momenteel voor eventuele problemen met betrekking tot asbest en niet-ioniserende stralen door radargolven, maar kan worden uitgebreid tot andere factoren. Tevens wijs ik erop dat in een medisch toezicht met betrekking tot blootstelling aan verarmd uranium is voorzien vóór en na de opdrachten en dat dit geen bijkomende maatregelen vereist.

Het departement van Landsverdediging kent momenteel geen verdere klachten vanwege de VSOA Syndic.

Er werd beslist om alle militairen die werden betrokken bij buitenlandse opdrachten systematisch te onderwerpen aan een gezondheidsonderzoek.

De heer **Joos Wauters** (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Het is duidelijk dat u mij oproept om de namen te geven. Tot op dit moment heb ik dat niet gedaan, uit respect voor mijn informanten. Ik blijf dat respect opbrengen. Ik zal mijn informanten vragen of zij en de betrokken families bereid zijn namen te noemen. Vermoedelijk moeten wij het gaan zoeken bij die 130 mensen die het leger hebben verlaten. Het verwondert mij dat men niet verder klachten heeft verzameld en aan u doorgespeeld. Volgens mijn informatie is het anders verlopen.

Ik ben tevreden dat er een systematisch gezondheidsonderzoek gaat gebeuren en ben ten zeerste benieuwd naar de resultaten ervan. Ik zou graag hebben dat er een halfjaarlijks rapport aan deze commissie zou worden overhandigd waarin de resultaten van dit gezondheidsonderzoek zouden worden opgenomen. Als u zich daartoe zou engageren zouden wij een stap verder zijn in het preventief - en mogelijk curatief - optreden van de personen die van ons een opdracht krijgen in het buitenland.

M. **André Flahaut**, ministre: Je n'ai aucune objection à faire ce genre de rapport, une fois tous les six mois, devant votre commission. Je démontrerai ainsi que contrairement à ce qui a été affirmé erronément la semaine dernière, ma préoccupation première est la santé et la sécurité des hommes, ce qui implique effectivement un suivi sérieux. Si vous voulez m'accompagner dans ce suivi, je n'en serai que plus heureux.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Regeling van de werkzaamheden**Ordre des travaux**

De **voorzitter**: De mondelinge vraag nr. 1289 van de heer Pieter De Crem wordt ingetrokken, vermits ze wordt omgevormd tot een interpellatie.

M. **Bruno Van Grootenbrulle** (PS): Monsieur le président, dans le cadre de la question qui a été posée par notre collègue, M. Wauters, je crois que le ministre a répondu à ma question n° 1278 qui portait sur le suivi de l'état de santé des militaires qui ont servi dans le cadre de la guerre du Golfe entre 1994 et 1996. Dès lors, je ne souhaite pas développer la question et je remercie le ministre pour sa réponse.

Le **président** : Je note le pragmatisme et l'intelligence habituelle des bourgmestres qui ont en charge la gestion de leurs villes et communes.

Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de minister van Landsverdediging over "zijn kritiek op de programmatie van de RTBF" (nr. 1292)

Question orale de M. Luc Sevenhans au ministre de la Défense sur "ses critiques au sujet de la programmation de la RTBF" (n° 1292)

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb gelezen dat u tijdens het weekend hebt verklaard dat u een brief zult sturen aan mevrouw De Permentier, de mediaminister van de Franse Gemeenschap. U zou uw beklag willen doen over een aantal uitzendingen aangaande wat u noemt "l'extrême droite". Daarom bent u boos op de RTBF. In het verleden heeft men daarover nog al uitzendingen gebracht. Het gaat volgens mijn informatie om informatieve uitzendingen, maar volgens u blijkbaar niet.

Het is enigszins ongebruikelijk dat u als minister van Defensie een oordeel velt over de programmatie van een zender. Ik kan mij niet uitspreken over de vraag of uw opmerkingen terecht zijn want ik heb de bewuste uitzending niet gezien. Ik had graag geweten wat u gaat ondernemen tegen de RTBF. Gaat u bepaalde maatregelen nemen ? Wenst de regering bepaalde procedures in het leven te roepen ? Wilt u dat men eerst aan u vraagt wat men al dan niet mag uitzenden ? Ik ben benieuwd op welke basis u uw beklag zult doen bij de RTBF.

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de vrijheid van meningsuiting is in de Grondwet ingeschreven. Ze geeft alle burgers de mogelijkheid zich uit te drukken. De RTBF maakt deel uit van de Belgische audiovisuele media. Ze is om die reden een openbare dienst en een openbare dienst moet eerst en vooral ten dienste staan van de burgers, de natie en de democratie.

Als burger, en ook als minister, heb ik eerbied voor de vrijheid van meningsuiting. Ik verzet mij echter en zal mij blijven verzetten tegen alle beeldmateriaal dat als spreekgestoelte zou dienen voor een individu die in zijn eigen land onverkiesbaar wordt verklaard omdat hij extremistische ideeën heeft geuit die tegen democratie, tolerantie en eerbied voor de ander ingaan.

Ik verwacht van de RTBF niets anders dan iets dat blijk geeft van gezond verstand, wijsheid en eerbied rond de meeste elementaire regels van welvoegelijkheid.

In een brief die ik naar de administrateur-generaal en naar de minister stuurde, breng ik alleen in herinnering wat men van elke burger in het wereldrecht mag verwachten.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Ik heb begrepen dat u als burger hebt gereageerd en niet als minister.

M. **André Flahaut**, ministre : Je ne vais pas distinguer ma fonction de citoyen et de ministre. Je suis un ministre citoyen soucieux du respect des règles démocratiques.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

Mondelinge vraag van de heer Luc Sevenhans aan de eerste minister en aan de minister van Landsverdediging over "een VN-rapport dat zeer bezwarend is voor de vice-eerste minister Paul Kagame van Rwanda" (nr. 1293)

(Het antwoord zal worden verstrekt door de minister van Landsverdediging)

Question orale de M. Luc Sevenhans au premier ministre et au ministre de la Défense sur "un rapport de l'ONU accablant pour M. Paul Kagame, vice-premier ministre du Rwanda" (n° 1293)

(La réponse sera donnée par le ministre de la Défense)

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, deze vraag is heel wat belangrijker dan de vorige.

Tijdens de plenaire vergadering van 2 maart hebben ik en enkele andere collega's de eerste minister geïnterpeleerd over zijn reis naar Rwanda. Toen is mij opgevallen dat er de dag nadien in de pers melding werd gemaakt van een VN-rapport dat zeer bezwarend is voor de heer Kagame. Ik zal hierover de heer Verhofstadt ondervragen, maar ik wil het er ook met u over hebben omdat u ook aan die beruchte reis zult deelnemen.

Het blijkt hier over een vertrouwelijk VN-rapport van 1 augustus 1997 te gaan. Het rapport is wel degelijk bekend, maar er werd niets mee gedaan. Ik vind het ongelooflijk dat er niemand reageerde op de zware beschuldigingen die er in worden geformuleerd. Er heerst een oorverdovende stilte. Nochtans werd er hier een zeer belangrijk feit wereldkundig gemaakt. Toch wou niemand reageren. Gisteren kwamen er eindelijk enkele reacties vanuit Rwanda zelf. De Rwandese informatiedienst zegt dat het leugens zijn. Men beweert dat het rapport niet zou bestaan. Dat is een duidelijke uitspraak.

Luc Sevenhans

Ofwel bestaat het rapport, ofwel bestaat het niet. U weet dat waarschijnlijk wel. Ik neem aan dat de militaire inlichtingendienst onder uw bevoegdheid ressorteert en dat zij het bestaan van het rapport onmiddellijk kan bevestigen of ontkennen.

Hoe komt het eigenlijk dat de eigen overheid niet heeft gereageerd ? Ik neem aan dat u ook op de hoogte was van het bericht in de media. Het rapport plaatst de heer Kagame in een zeer verdacht daglicht. Men suggereert dat hij mee verantwoordelijk zou zijn voor de genocide van 800 000 Rwandezes. Gelet op de belangrijke delegatie die we naar ginder zullen sturen, lijkt het mij essentieel dat dit eerst ernstig wordt onderzocht. Uw departement is het best aangewezen om daarover een onderzoek in te stellen.

Mijnheer de minister, kunt u het bestaan van het rapport bevestigen ? Indien het bestaat, gaat u nog voor de reis naar Rwanda stappen ondernemen ?

Minister **André Flahaut** : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Sevenhans, op 2 maart laatstleden heeft de eerste minister uitgebreid inlichtingen verschaft over de opzet van het geplande privé-bezoek op 7 april in Rwanda ter gelegenheid van de herdenkingsplechtigheden van de zesde verjaardag van de genocide en de moorden op 13 landgenoten, waaronder 10 militairen en 3 ontwikkelingswerkers. De regering is op de hoogte van het bestaan van het vertrouwelijke informatierapport om indien nodig gepast te reageren op de evolutie van de onzekere en niet onderzochte beweringen die in dat verslag zijn vervat.

Notre première démarche au Rwanda est de commémorer la mémoire des dix paras et des trois coopérants qui sont morts dans ce pays. C'est la première fois que le gouvernement a l'occasion de le faire puisque l'an dernier, il n'était pas encore en place. Si nous n'entreprenions pas cette démarche cette année, il y aurait peu de chances que nous le fassions les années suivantes. Pour la Défense nationale, c'est cette démarche de commémoration qu'il faut mener le 7 avril prochain.

De heer **Luc Sevenhans** (Vlaams Blok) : Mijnheer de minister, het is een zeer achtbaar initiatief van de regering om de vermoorde paracommando's te herdenken. Dit is door alle partijen bevestigd. Ik kan daarvoor alle respect opbrengen, maar als de top van de regering daarbij aanwezig is, kan men moeilijk van een privé-reis spreken. Mijn vraag ging uiteindelijk daar niet over. U hebt in uw antwoord wel bevestigd dat het rapport bestaat. Ik ben dan ook verheugd dat u deze kwestie ernstig neemt en deze zal onderzoeken. Ik zal hierop te gelegener tijd terugkomen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

- *De openbare commissievergadering wordt gesloten om 12.11 uur.*

- *La réunion publique de commission est levée à 12.11 heures.*